

ЛОРД ПИТЪР ПРАВИ ОГЛЕД НА ТРУПА

**ЛОРД ПИТЪР ПРАВИ
ОГЛЕД НА ТРУПА**

ДОРОТИ СЕЙЪР

„Христо Г. Данов“
Пловдив

Т

Дороти Сейърс

Ужасяващата история за
човека с медните пръсти

Клубът на еготистите е едно от най-гостоприемните места в Лондон. Там можеш да отидеш, за да разкажеш странния сън, който си сънувал снощи, или пък да оповестиш какъв добър зъболекар си намерил. Ако искаш, можеш да пишеш писма, стига да имаш нрава на Джейн Остин, защото там няма зала за тихи занимания, а би било нарушение на клубните правила да се покажеш зает или погълнат от нещо, когато друг член на клуба се обърне към теб. За голф и риболов обаче не трябва да се споменава и ако предложението на благородния Фреди Арбътнот се приеме на следващото заседание на клубния комитет (а настроението поне засега е в полза на това), ще бъде забранено да се говори и за новините по радиото. Както каза онзи ден лорд Питър, докато се спореше по въпроса в пушалнята, по тия теми можеш да разговаряш където и да е другаде. Иначе клубът не е с ограничен достъп. Всеки може да бъде допуснат до членство, стига да не е сериозен и мълчалив. Кандидатите обаче трябва да минат проверка, за чието естество красноречиво говори фактът, че един виден изследовател си изпатил, като изпушил предложената му силна пура „Трихинополи“ като допълнение към портвайн от '63 година. От друга страна, добрият стар Роджър Бънт (разносвачът, който стана милионер, след като спечели 20 000 лири от лотарията, организирана от един неделен вестник, и разгърна огромен бизнес с хранителни стоки в Централните графства) бе горещо препоръчан и единодушно избран, след като откровено заяви, че му стигат бирата и лулата. И пак според думите на лорд Питър: „Никой няма нищо против липсата на финес, но човек трябва да тегли граница пред грубостта.“

Тази вечер Мастърман (поетът-кубист) бе довел гост – млад мъж на име Вардън. Вардън бе започнал кариерата си като професионален спортист, но претоварване на сърцето го принудило да сложи край на бляскавата си спортна кариера и да се възползува от своето красиво лице и изключително хубавото си тяло чрез филмовия екран. Той бе дошъл в Лондон от Лос Анжелос, за да подпомогне рекламата за новия си голям филм „Маратон“ и се оказа приятна, непоковарена от популярността си личност – за голямо облекчение на клубните членове, тъй като гостите на Мастърман можеха да бъдат най-различни.

Заедно с Вардън тази вечер в кафявата стая бяха осем човека. В клуба имаше пет или шест малки пушални, но тази беше може би най-уютната и приятната – с ламперия по стените, с мека светлина от лампите и плътни сини завеси. Разговорът беше започнал съвсем непринудено с разказа на Армстронг за някаква любопитна случка, на която станал свидетел същия ден следобед на Темпъл Стейшън, а оттам Бейс бе

продължил, като каза, че това е нищо в сравнение с наистина странното произшествие, станало с него самия една нощ в гъста мъгла на Юстън Роуд.

Мастърман заяви, че по-усамотените лондонски площади избобилствуват с материал за сюжети, които само чакат своя автор, и даде като пример как се бил сблъскал с една разплакана жена и умряла маймуна, а после Джадсън подхвана темата и разказа как в някакво отдалечено предградие късно през нощта се натъкнал на женски труп, проснат на паважа с нож в гърба, а наблизко стоял неподвижно един полицаи. Попитал може ли да помогне с нещо, но полицаят отговорил: „На ваше място не бих се бъркал, сър, тя си получи заслуженото.“ Джадсън призна, че не може да престане да мисли за видяното, а после Петифър разказа един необясним случай от лекарската си практика, когато някакъв съвършено непознат човек го завел в Блумсбъри в някаква къща, където една жена била отровена със стрихнин. Мъжът му помагал с вещина цяла нощ и когато пациентката била вече във от опасност, напуснал къщата и не се появил никога повече; странното тук било, че когато той (Петифър) разпитал жената, тя изненадана заявила, че никога през живота си не била виждала този човек, когото взела за асистент на Петифър.

– Това ми напомня – каза Вардън – за нещо още по-странно, което ми се случи веднъж в Ню Йорк. Луд ли беше този човек, лош номер ли ми бяха погодили, или наистина едва се отървах от някаква опасност – не зная и до днес.

Началото беше многообещаващо и всички заувещаваха госта да продължи.

– Е, добре, това започна много отдавна, има седем години оттогава – малко преди Америка да влезе във войната. Бях на двадесет и пет и от две години вече работех във филмовия бранш. Имаше един човек – Ерик П. Лоудър, доста известен тогава в Ню Йорк, който можеше да бъде много добър скулптор, ако нямаше прекалено много пари, поне така казваха хората, които разбираха от подобни неща. Той представяше много работи, имаше много самостоятелни изложби, на които ходеха интелектуалци. Работеше главно с бронз. Сигурно сте чували за него, Мастърман.

– Не съм виждал негови неща – отговори поетът, – но си спомням някои снимки от „Изкуството утре“. Бяха добри, но доста демодне. Не правеше ли и статуетки от злато и слонова кост? Предполагам, че само и само за да докаже, че може да си позволи лукса да купува материалите.

– Да, това беше в стила му.

– Разбира се. Той направи и една много претенциозна, но и много грозна скулптурна група, доста реалистична, наречена „Лусина“, и има наглостта да я отлее от масивно злато и да я постави в салона си.

– О, онова нещо ли? Да, наистина беше отвратително и не намирах нищо артистично в хрумването. Сигурно ще кажете рализъм. Аз харесвам картините, скулптурите, които пораждат приятно чувство, иначе защо са създадени? Въпреки всичко у Лоудър имаше нещо много привлекателно.

– Как се запознахте с него?

– А, да – той ме гледал в онова филмче, „Аполон пристига в Ню Йорк“, може би го помните.

За първи път ми даваха роля на звезда. Разказваше се за една съживена статуя – за древен бог, как се оправя в един модерен град. Добрият стар Рубънсън беше продуцент. Ето, това беше човек, който можеше да направи филм с ненадмината артистичност. Филмът беше издържан с много вкус, от началото до края нямаше нищо скандализиращо, макар че в първата част единственото ни облекло бе някакво наметало, заимствувано от античната статуя.

– Аполон Белведерски ли?

– Предполагам. И така, Лоудър ми писа, че се интересува от мене като скулптор, защото съм бил подходящ за модел и така нататък и ме покани да го посетя в Ню Йорк, когато остана свободен. Поразпитах за него, реших, че това ще е добра реклама и когато договорът ми изтече и се поосвободих, отидох му на гости. Посрещна ме много добре и ми предложи да остана в дома му няколко седмици, докато поразгледам наоколо.

Лоудър имаше голяма разкошна къща на около осем километра извън града, цялата натъпкана с картини, антики и други подобни неща. Той беше, струва ми се, някъде между трийсет и пет и четирийсет, чернокос и младолик, с живи, бързи движения. Много хубаво говореше – изглежда, нямаше място, където да не е ходил, и нещо, което да не е видял, и за никого нямаше кой знае колко добро мнение. Човек можеше да го слуша с часове; знаеше анекдоти за всекики – като започнеш от Папата и стигнеш до онзи Фенеас Е. Грут от Чикагската банда. Обаче нямаш желание да го слушам, когато разказваше пикантни истории. Не искам да кажа, че ми е неприятно, когато се поотпуснат хората след вечеря, не, сър, не искам да ме мислите за прекален светец, но докато разказваше, погледът му така се впиваше в тебе, сякаш те подозира, че имаш нещо

общо с това. Виждал съм жени да го правят, виждал съм и мъже да се държат така, когато има жени в компанията, а жените да не знаят къде да се даят от смущение, но той е единственият мъж, който ме е карал мен да изпитвам такова чувство.

Като изключим това, Лоудър бе най-очарователният човек, когото някога съм познавал. Освен това, както вече казах, имаше прекрасен дом и чудесна кухня.

Той обичаше да притежава от всичко хубаво – най-хубавото. Ами каква беше любовницата му – Мария Морано! Не мога да намеря сравнение, а когато човек работи в киното, той има доста високи критерии за женска красота. Беше висока, спокойна, с изящни движения, беше ведра, с широка, спокойна усмивка. В Щатите такива жени не се раждат. Бе дошла от юг, Лоудър казваше, че била танцувала из кабарета и тя не възразяваше. Той се гордееше с нея, а и тя като че ли бе привързана към него по своему. Лоудър често я караше да застава гола, само с някакво подобие на смокинов лист, на видно място в ателието, изправяше я до някоя от статуите, за които бе позирала, и ги сравняваше детайл по детайл. Имаше, буквално казано, само един сантиметър от тялото ѝ, който не удовлетворяваше изискванията му на художник – вторият пръст на лявото ѝ стъпало беше по-къс от големия. Разбира се, в статуите той поправяше този недостатък. Тя се отнасяше към всичко това с добродушна усмивка, някак смътно поласкана, макар че според мен понякога ѝ омръзваше да я оглеждат така. От време на време тя откриваше къде съм, идваше при мен и ми доверяваше, че винаги е мечтала да има собствен ресторант с кабаретна програма, с много готвачи в бели престилки и с лъскави готварски печки. „И тогава – казваше тя – ще се омъжа, ще имам четирима сина и една дъщеря“, и ми изброяваше имената, които бе избрала. Всичко това ми се струваше много тъжно и трогателно. Лоудър влезе веднъж към края на един такъв разговор. Подхилваше се, затова предположих, че е подслушвал. Не мисля, че му отдаде някакво значение, от което пролича, че не разбира момичето. По, струва ми се, Лоудър не допускаше, че има на тоя свят жена, способна да се откаже от живота, на който той я бе свикнал, и макар че в отношението му имаше нещо собственическо, той поне никога не ѝ даде повод за ревност. Защото с всичките му приказки и неприятни статуи тя го бе спечелила и съзнаваше това.

Прекарах чудесно там почти цял месец. На два пъти Лоудър получи творчески пристъп, затваряше се в ателието да работи и не пускаше никого при себе си дни наред. Той имаше слабост към подобни номера;

минеше ли пристъпът – давахме прием, на който идваха всички негови приятели и почитатели, за да видят творението му.

Лоудър работеше над статуята на някаква нимфа или богиня, която възнамеряваше да отлее от сребро, и Мария му позираше. Като изключим тези моменти, той ходеше навсякъде и успяхме да видим всичко, което можеше да се види.

Признавам, яд ме беше, че всичко свърши. Обявиха войната, а предварително бях решил, че ще отида доброволец. Заради сърцето си не можех да искам назначение за окопите, но се надявах че ще съумея с упоритост да получа някаква служба, стегнах си багажа и заминах.

Не очаквах, че Лоудър ще се натъжи така искрено от раздялата. Той все повтаряше, че скоро ще се видим пак. Но аз получих назначение в санитарните части, прехвърлиха ме в Европа и едва през 1920 година го видях отново. Беше ми писал още преди това, но през деветнайсега година трябваше да участвам в два големи филма, така че нямаше как да се видим. Но през двайсега се оказах отново в Ню Йорк за рекламата на „Миг на страст“ и получих от Лоудър бележка – канеше ме да погостувам и пишеше, че иска да му позирам. Това щеше да бъде, нали разбирате, реклама на негови разноски, така че се съгласих. Имах договор с „Мистофилмс лимитед“ за „Джейк от мъртвешката пустиня“ – един филм за джуджета, който се снимаше извън студиото сред австралийските бушмени. Телеграфирах на компанията, че ще ги настигна в Сидней през третата седмица на април и заминах при Лоудър.

Той ме посрещна сърдечно, но ми се видя поостарял. Станал бе по-нервен. Беше – как да кажа – по-напрегнат, някак си по-естествен. Говореше с присъщата му циничност, сякаш наистина мислеше нещата, които изрича, и създаваше впечатление, че думите му са насочени пряко към теб. Преди смятах, че неверието му във всичко бе артистична поза, но започнах да разбирам, че съм бил несправедлив към него. Виждах добре, че той наистина е нещастен, а скоро узнах и причината. Още в колата попитах как е Мария. „Тя ме напусна“ – отговори той. Знаете ли, това наистина ме изненада. Да си призная честно, не очаквах от момичето такава ак-тивност и казах: „Ами! Да не е отворила ресторанта, за който толкова мечтаеше?“

„О, тя ви е разказвала за ресторанта?! Е, да, вие сте от тоя тип мъже, на които жените доверяват подобни неща. Не, тя постъпи като последна глупачка. Отиде си.“

Не знаех какво да кажа. Бяха засегнати и гордостта, и чувствата му. Измърморих обичайните за такива случаи фрази и добавих, че това

навярно е било голяма загуба – и за работата му, и в друго отношение. Той отговори, че е така. Поисках да разбера кога се е случило и дали е успял да завърши статуята, над която работеше. Той отвърна, че я завършил и направил друга, нещо наистина оригинално, което сигурно щяло да ми хареса.

И така пристигнахме, вечеряхме, после Лоудър ми каза, че съвсем скоро щял да отпътува за Европа – всъщност няколко дена след като си замина и аз самият. Нимфата беше поставена в трапезарията, в специална ниша на стената. Беше наистина великолепна, не така показна, както повечето му работи, и удивително приличаше на Мария. Лоудър ме сложи да седна срещу нея, така че да мога да я гледам, докато вечерям, и наистина едва откъсвах очи. Той безспорно се гордееше с творението си и непрекъснато подчертаваше колко много се радва, че го харесвам. Направи ми впечатление, че е придобил навика да повтаря едно и също нещо.

След вечерята се преместихме в пушалнята. Тя беше подредена по нов начин и първото нещо което се набиваше на очи, беше едно голямо канапе пред камината. Беше високо към половин метър, долната му част бе оформена като римска кушетка – с възглавници и дълга, висока облегалка, изработена от дъб с инкрустация на сребро, и върху нея, образувайки истинското място за седене, ако сте ме разбрали, имаше голяма сребърна фигура на гола жена в естествен ръст, легнала с отметната назад глава и протегнати върху двете страни на канапето ръце. С няколко големи възглавници ставаше възможно да ползуваш това нещо като истинско канапе, но трябва да си призная, че ако човек искаше да седне прилично, не беше никак удобно. Щеше да е изключително подходящо като сценичен декор, за да изразява разпуснатост, но ми ставаше много противно, като гледах Лоудър проснат върху него пред собствената си камина.

„Аз ви казах – рече той, – че е нещо оригинално.“ Тогава се вгледах по-внимателно и видях, че фигурата е всъщност на Мария, макар че лицето бе само леко загатнато, ако разбирате какво искам да кажа. Навярно Лоудър бе решил, че за мебел повече подхожда едно по-смело решение. След като видях кушетката, си помислих, че у Лоудър има нещо извратено. През следващите две седмици се чувствавах все по-неудобно в негово присъствие. Този негов маниер да насочва нещата пряко към теб ставаше от ден на ден все по-подчертан и често, докато му позирах, той седеше и ми разправяше разни ужасии с отвратително впит в лицето ми поглед, просто за да види как ще реагирам. Честна дума, макар че той се

отнасяше към мен изключително добре, започнах да изпивам чувството, че ще ми бъде много по-спокойно сред бушмените.

Сега идва странното в тази история.

Всички се поизправиха и се заслушаха с повече нетърпение.

– На следващия ден трябваше да отпътувам за Ню Йорк – продължи Вардън. – Седях си следобед ...

В този момент някой отвори вратата на кафявата стая и Бейс му направи знак да не вдига шум. Новодошлият озадачено се отпусна на един фотьойл и си наля уиски много внимателно, за да не смути разказвача.

– Седях си в пушалнята – продължи Вардън – и чаках Лоудър. Къщата беше на мое разположение – Лоудър беше пуснал прислугата да иде на някакво представление ли, на лекция ли, а самият той се стягаше за предстоящото пътуване и бързаше за уговорената среща с човека, който движеше деловите му въпроси. Навярно съм задрямал, защото вече се бе смрачило, когато се сепнах и видях до себе си млад мъж. Той нямаше вид на крадец, а още по-малко приличаше на призрак. Облечен бе в сив английски костюм, беше праметнал сиво-бежово палто през ръката си и държеше мека шапка и бастун. Светлата му коса беше пригладена, а лицето му беше доста глуповато с дълъг нос и монокъл. Встрещих се, защото знаех, че външната врата е заключена, но още преди да дойда на себе си, той заговори.

Гласът му беше особен, колеблив и дрезгав, с подчертан английски акцент. За моя най-голяма изненада той попита: „Вие сте мистър Вардън, нали?“

„Вие знаете повече за мен, отколкото аз за вас.“

„Моля да ме извините, че нахълтах така. Наистина малко невъзпитано изглежда, но трябва да изчезнете оттук колкото се може по-скоро, не се ли сещате?“

„Какво, до дяволите, искате да кажете?“ – попитах аз.

„Нямам желание да ви обиждам, но разберете – Лоудър не ви е простил и има намерение да ви превърне в закачалка за шапки, лампион или нещо от този род.“

Господи! Казвам ви, не знаех какво да сторя. Гласът му бе така спокоен, маниерите – безупречни и все пак думите му бяха безсмислени. Нали казват, че лудите са изключително силни и аз тръгнах към звънца, но изведнъж застинах – та аз бях съвсем сам в къщата.

„Как влязохте?“ – попитах смело аз.

„Да си призная – с шперц – отвърна той така нехайно, като че ли се

извиняваше, че не носи визитната си картичка. – Не можех да бъда сигурен, че Лоудър не се е върнал. Но наистина смятам, че трябва да се махнете оттук колкото можете по-бързо.“

„Вижте какво – казах аз. – Кой сте вие и какво, по дяволите, целите? Какво значи това, че Лоудър не ми е простил? Какво да ми прости?“

„Ами за ... моля да ме извините, че се бъркам в личния ви живот... за Мария Морано.“

„По дяволите, какво пък за нея? Какво всъщност знаете за тази жена? – извиках аз. – Тя го е напуснала, докато съм бил на война. Какво общо имам аз с това?“

„О! – възкликна странният млад мъж. – Изглежда, съм се предал в преценките му. Ама че глупаво, не ми мина през ум, че той може да греша. Лоудър смята, че сте станали любовник на Мария, когато сте били тук миналия път.“

„Любовник на Мария! – извиках аз. – Ама че абсурд! Мария е заминала със своя любим, кой-то и да е бил той. Лоудър трябва да знае, че тя не си е тръгнала с мен.“

„Мария никога не е напускала този дом – каза младият мъж – и ако не тръгнете веднага, не ви гарантирам, че ѝ вие ще успеете да го напуснете някога.“

„Какво, за бога, искате да кажете?“ – извиках аз изгубил всякакво търпение.

Мъжът се обърна и дръпна синята възглавница от края на сребърното канапе.

„Вглеждали ли сте се някога внимателно в пръста?“ – попита той.

„Не особено – отвърнах аз, озадачен все по-вече и повече. – А защо?“

„Знаете ли Лоудър да е правил друга статуя на Мария освен този с подобен пръст на левия крак?“

Е, и тогава аз се вгледах внимателно и видях, че той е прав. Вторият пръст на лявото стъпало беше по-къс.

„Така е – казах аз, – нозащо не, в края на краищата?“

„Защо не наистина? – отвърна младият мъж. – Искате ли да разберете, защо от всичките статуи на Мария Морано, които Лоудър е правил, само на тази стъпалото е като на живата жена? Гледайте!“ – каза той и замахна с ръжена. Със сила, каквато не подозирах у него, мъжът стовари ръжена върху сребърната кушетка. Ударът попадна върху лакътната свивка на едната ръка и проби грапава дупка в среброто. Мъжът дръпна силно ръката на статуята и я изтръгна. Тя беше куха и честен

кръст – в нея имаше дълга, изсъхнала човешка кост. Вардън млъкна и отпи голяма глътка уиски.

– И?! – извикаха няколко изпълнени с напрежение гласа.

– И – продължи Вардън – не ме е срам да призная, че се измъкнах от къщата като заек, подушил приближаването на ловеца. Вън чакаше кола и шофьорът ми отвори вратата. Вмъкнах се вътре, но после ми дойде наум, че това може да е клопка, измъкнах се веднага и тичах, докато стигна до тролейбусната спирка. Обаче на другия ден намерих багажа си на гарата, регистриран за Ванкувър. Когато дойдох на себе си, зачудих се какво ли си е помислил Лоудър за внезапното ми изчезване. Но за нищо на света не бих се върнал в онази ужасна къща, по-скоро бих глътнал отрова. На другия ден заминах за Ванкувър и повече не видях нито един от двамата. И досега нямам представа кой беше русият и какво е станало с него, но по заобиколен път разбрах, че Лоудър е умрял май че при нещастен случай.

Настана мълчание, след което ...

– Страшно хубава история, мистър Вардън – каза Армстронг, който се занимаваше съвсем дилетантски с разни ръчни изработки и всъщност главно заради него мистър Арбътнот беше направил предложението си за радиото, – вие наистина ли предполагате, че в сребърната отливка е имало цял скелет? Да не искате да кажете, че Лоудър го е сложил в сърцето на калъпа, когато са отливали статуята? Би било ужасно трудно и опасно. При най-малката случайност Лоудър е щял да се издаде пред майсторите. И освен това статуята трябва доста да е надхвърляла естествения човешки ръст, за да се покрие добре скелетът.

– Мистър Вардън несъзнателно ви подведе, Армстронг – обади се внезапно тих, дрезгав глас от полумрака зад стола на Вардън. – Фигурата не беше от плътно сребро, а беше посребрена чрез галванопластика върху медна основа, отложена направо върху тялото. Жената фактически беше плакирана със сребро. Допускам, че след завършването на процеса меките части на тялото са били разложени с пепсин или някакъв друг подобен препарат, но не съм сигурен в това.

– Ей, Уимзи – извика Армстронг, – вие ли влязохте преди малко? И откъде накъде сте така категоричен?

Поразително бе въздействието, което гласът на Уимзи оказа върху Вардън. Той бе скочил от стола си и бе насочил лампата така, че да освети лицето на Уимзи.

– Добър вечер, мистър Вардън – каза лорд Питър. – Радвам се да ви видя отново и моля да ме извините за безцеремонното ми държане в

случая, за който току-що разказахте.

Вардън пое протегнатата ръка, но остана безмълвен. – Значи с тая ваша мания да се правите на загадъчен, вие сте били Великият Непознат на Вардън, а? – попита Бейс. – Е, да – допълни той предизвикателно, – трябваше да се досетим по образното описание.

– Аз мисля, че след като сте тук, – каза Смит Харингтън, представителят на пресата, – трябва да ни разкажете края на тази история.

– Шегата ли е било? – попита Джъдсън.

– Не, разбира се – прекъсна го Петифър, преди още лорд Питър да успее да отговори. – Откъде накъде? Уимзи е видял с очите си толкова странни неща, че няма защо да си губи времето да измисля странни положения.

– Много вярно – каза Бейс – и причината е, че разбира от логика и че има навика да си пъха носа там, където е по-добре да не се рови.

– Прав сте, Бейс – отговори негова светлост. – Но ако не бях споменал някои неща пред Вардън в онази нощ, какво щеше да стане с него?

– Да, какво? Точно това искаме да знаем – каза Смит Харингтън настойчиво. – Хайде, Уимзи, не се измъквайте! Трябва да чуем тази история.

– Цялата история! – добави Петифър.

– И нищо друго освен историята! – каза Бейс и ловко измъкна изпод носа на лорд Питър бутилката уиски и пурата. – Хайде, почвайте, драги. Няма да видите нито глътка, нито пура, преди да сте изчуруликали всичко.

– Бруте! – извика жаловито негова светлост. – Всъщност – продължи той, като рязко смени тона – не искам тази история да се разчуе. Може да изпадна в много неудобно положение заради нея – да ме обвинят в непредумишлено, а може би и в предумишлено убийство.

– О, боже! – възкликна Бейс. – Няма страшно! – каза Армстронг. – Никой няма да проговори. Знаете, че не можем да си позволим да ви загубим като член на клуба. Само дето Харингтън ще трябва да обуздае страстта си да записва.

След като от всички страни бяха дадени обещания за дискретност, лорд Питър се облегна удобни назад и започна своя разказ.

– Необикновеният случай на Ерик П. Лоудър е само още един пример за странния начин, по който някаква сила извън слабата ни човешка воля насочва нашите дела. Наречете я провидение, наречете я съдба ...

– Ние ще ѝ намерим име – каза Бейс. – Можете да пропуснете тази част.

Лорд Питър изпъшка и започна отначало.

– И така, първото нещо, което привлече вниманието ми към Лоудър, бе неволната забележка на един чиновник от службата за визи в Ню Йорк, където случайно бях отишъл по повод на онази глупава история с мисис Билтс. Той каза: „Какво, по дяволите, ще прави Ерик Лоудър в Австралия? Мислех, че Европа го интересува повече.“

„Австралия?! – рекох аз. – Заблуждавате се, друже. Она ден той-самият ми каза, че след три седмици заминава за Италия.“

„Ами, Италия, нищо подобно! – отвърна чиновникът. – Днес обиколи цялата служба, разпитваше как се стига до Сидней, какви са неоходимите формалности и така нататък.“

„Аха! – рекох аз. – Предполагам, че ще пътува през Тихия океан и ще спре за малко в Сидней.“ Но се зачудих защо Лоудър не ми бе казал нищо такова, когато се видяхме преди два дни. Той със сигурност спомена, че ще отплува за Европа, ще се отбие в Париж и ще продължи за Рим. Така дяволски ме загриза любопитството, че две вечери по-късно посетих Лоудър. Стори ми се че доста ми се зарадва, беше преизпълнен с мисли за предстоящото пътуване. Отново го попитах за маршрута и той съвсем определено заяви, че ще мине през Париж.

И това беше, пък и не ми влизаше в работата къде ще ходи човекът, така че побъбрихме за други неща. Каза ми, че мистър Вардън щял да му погостува в дните до заминаването и че се надявал да направи една фигура, ако той се съгласи да му позира. Спомена, че не бил виждал мъж с толкова съвършено тяло. „Аз и преди исках да го използвам като модел – каза той, – но избух-на войната, Вардън замина в армията, преди да успее да започна.“

Той се излежаваше на онова отвратително канапе, аз случайно се обърнах и за миг зърнах в очите му едно злобно пламъче, от което ме побиха тръпки. Той галеше врата на фигурата и се подхилваше.

„Дано да не е пак някое от вашите постижения в посребряването“ – казах аз.

„Ами имам намерение да ги направя двойка заедно с тази. «Спящият атлет», да речем, или не-що подобно.“

„По-добре е да я отлеете – рекох аз. – Защо сте положили такъв дебел слой сребро? Губят се изящните детайли.“

Това го подразни. Не обичаше да слуша възражения, насочени към тази негова творба.

„Това беше експеримент – каза той. – Следващата ще бъде истински шедьовър. Ще видите!“

Мисля, че бяхме стигнали дотук, когато икономът влезе да пита дали да ми приготвят легло, тъй като нощта била отвратителна. Не бяхме обърнали никакво внимание на времето, макар че като тръгнах от Ню Йорк, имаше всички изгледи да се развали. Погледнахме навън и видяхме, че вали като из ведро. Ако не бях с малка, открита състезателна кола и без връхна дреха, нямаше да има никакво значение, но да карам осем километра в този порой не беше, общо взето, привлекателна перспектива. Лоудър настоя да остана и аз се съгласих.

Бях изморен и си легнах веднага. Лоудър каза, че иска първо да поработи малко в ателието си и го видях да се отправя по коридора.

Вие не искате да споменавам providението, затова ще кажа само едно – беше много странно, че се събудих в два часа през нощта целият във вода. Икономът беше пхнал грейка в леглото, което не бе използвано напоследък, и тя за проклетия се бе отпушила. Полежах буден десетина минути, мокър и нещастен, докато събера сили да проверя какво е станало. Открих, че положението е безнадеждно: чаршафите, одеялата, дюшекът – всичко беше подгизнало. Погледът ми попадна върху креслото и тогава ми хрумна чудесна идея. Сетих се, че в ателието има прекрасен огромен диван, покрит с голяма кожа и цяла купчина възглавници. Защо да не дочакам там края на нощта? Взех електрическото фенерче, което винаги нося със себе си, и тръгнах.

Ателието беше празно, затова предположих, че Лоудър е привършил работа и си е легнал. Диванът беше на мястото си, закрит отчасти с разгърнат параван, така че се завих с кожата и се приготвих да подремна. Тъкмо хубавичко се унасях, когато чух стъпки, но не от коридора, а, както изглежда, от другата страна на коридора. Учудих се, тъй като не знаех да има изход в тази посока. Продължих да лежа тихо и скоро видях ивица светлина, която се процеди през шкафа, в който Лоудър държеше разни инструменти и материали. Ивицата се разшири и самият Лоудър се появи, с електрическо фенерче в ръка. Много внимателно затвори след себе си вратата на шкафа и с леки стъпки прекоси ателието. Спря се пред статива и го отви – наблюдавах го през един процепа на паравана. Постоя няколко минути, като се взираше в скицата на статива, и след това се изсмя – най-отвратителния гърлен смях, който някога съм чувал. И да бях възнамерявал да разкрия непозволеното си присъствие, в този момент изоставих всякаква подобна мисъл. Междувременно Лоудър отново покри статива и излезе през вратата, през която бях влязъл и аз.

Изчаках, докато се убедя, че той си е отишъл и станах, много тихо,

смея да твърдя. Отидох на пръсти до статива, за да видя какво е това чудно произведение на изкуството. Веднага разбрах, че е скица на фигурата на спящия атлет, а докато я гледах, усетих, че в мен се прокрадва увереност в нещо ужасно. Мисълта сякаш се зароди в стомаха ми и запълзя нагоре към корените на косата ми.

Моите роднини твърдят, че съм много любопитен. Мога само да кажа, че нямаше сила на тоя свят, която да ме възпре да не разгледам както трябва този шкаф. С чувството, че може да се срещна с нещо наистина гнусно – бях малко възбуден, а и всичко ставаше по това отвратително време на нощта – сложих смело ръка върху топката на вратата. За мое най-голямо учудване тя дори не беше заключена. Отвори се веднага и пред погледа ми се разкриха цял ред безобидни и подредени лавици, но явно Лоудър не би могъл да стои на това тясно място. Вече горях от възбуда, така че започнах да търся секретата – бях убеден, че трябва да има такъв – и го открих без особено затруднение. Дъното на шкафа безшумно се отвори като врата и аз се озовах в горния край на тясно стълбище. Бях достатъчно благоразумен да проверя дали вратата може да се отваря отвътре, преди да продължа, и освен това избрах от лавиците едно добро, здраво чукало от хаван – за оръжие, ако ми се случи преমেждие. После затворих вратата и леко като приказан елф зализвах по тези чудесни стари стълби. В долния край имаше още една врата, но бързо открих и нейния секрет. Напрегнат до краен предел, стиснал чукалото, отворих вратата. Стаята обаче изглеждаше празна. Фенерчето ми улови блясъка на нещо течено, а после открих къде е ключът за лампата.

Пред погледа ми се разкри доста просторна квадратна стая, обзаведена като работилница. На дясната стена имаше голямо електрическо табло, с под него – теглях. От тавана висеше голям прожектор, който осветяваше стъклена вана, дълга повече от два метра и широка около един. Включих прожектора и погледнах във ваната. Тя беше пълна с тъмнокафява течност, в която разпознах обичайния електролит на цианид с меден сулфат, който се използва при галванизирането с мед.

Пръчките висяха с празни куки, но в единия край на стаята някой, изглежда, беше започнал да отваря някакъв сандък и като дръпнах капак, видях вътре наредени медни аноди – достатъчно на брой за покритие от половин сантиметър, като се нанася върху фигура с човешки ръст. Имаше и по-малък сандък с още неразкован капак – по вида и тежестта му предположих, че съдържа среброто, нужно, за да се довърши процесът. Търсех още нещо и скоро го открих – значително количество приготвен графит и голям съд с лак.

Разбира се, нямаше всъщност никакво доказателство за нещо нередно. Защо Лоудър да не направи гипсова отливка, и да я посребри, щом това му харесва? Но след това открих нещо, което не би могло да дойде по законен път. На тезгяха имаше овална медна плочка, дълга около четири сантиметра, навярно тазнощното творение на Лоудър. Тя представляваше копие от печата на консулската служба – този, с който подпечатват снимката ти, за да не я махнеш и подмениш с тази на приятеля ти, който би желал да напусне Англия, защото се ползува с твърде голяма популярност в Скотланд Ярд.

Седнах на столчето на Лоудър и разработих едно тънко планче във всичките му подробности. Разбрах, че всичко се върти около три неща. На първо място, трябваше да разбера дали Вардън не се кани да пътува в скоро време за Австралия – защото ако той нямаше такова намерение, цялата ми елегантна версия рухваше. На второ място, щеше да стане много по-ясно, ако се окажеше, че косата на Вардън е тъмна като тази на Лоудър, защото, видите ли, между двамата имаше прилика – във всеки случай достатъчна, за да съответствува на данните от паспорта. Бях виждал Вардън само в онзи филм като Аполон Белведерски, когато носеше руса перука. Но знаех, че ако се навъртам тук, ще го видя, когато дойде да погостува на Лоудър. И на последно място трябваше да разбера дали Лоудър има някакво основание да мрази Вардън.

И така, реших, че да стоя повече в онази стая е нездравословно. Лоудър можеше да се върне всеки момент, а не бях забравил, че вана, пълна с меден сулфат и цианкалий, е много удобно средство да се отървеш от някой прекалено любопитен гост. И мога да кажа, че няхах особено желание да се превърна в част от мебелировката на Лоудър. Винаги съм мразил предмети, направени във формата на нещо друго – томовете на Дикенс, които се оказват метална кутия за бисквити, и всякакви такива подвеждащи хитроумия; и въпреки че не храня непреодолим интерес към собственото си погребение, бих желал то да бъде издържано с вкус. Стигнах дотам да изтрия всички отпечатъци, които предполагах, че съм оставил, после се върнах в ателието и оправих дивана. Имах чувството, че Лоудър няма да се зарадва, ако разбере, че съм бил тук.

Любопитен бях да разбера още нещо. Минах на пръсти през хола и влязох в пушалнята. Сребърното канапе лъсна на светлината на фенерчето ми. Стори ми се сто пъти по-неприятно от преди. Както и да е, стегнах се и внимателно огледах стъпалото на фигурата. Бях слушал всичко за прословутия втори пръст на Мария Морано.

В крайна сметка останалата част от нощта прекарах в креслото.

Онази история с мисис Билтс, някои други работи, които трябваше да свърша, както и сведенията, които трябваше да събера – всичко това ме принуди да отложам за доста по-късно намесата си в малката игра на Лоудър. Открих, че Вардън му е бил на гости няколко месеца преди красивата Мария Морано да изчезне. Страхувам се, че в този случай не се оказах особено умен, мистър Вардън. Помислих, че наистина е имало нещо.

– Не се извинявайте – каза Вардън с лек смях. – Киноартистите се ползват със славата на покварени хора.

– Защо трябва да я подсилваме? – отвърна, леко засегнат, Уимзи. – Извинявам се. Но колкото до Лоудър, това наистина е така. Имах нужда от още едно малко доказателство, за да бъда напълно убеден. Галванопластиката, по-точно деликатната работа, която очаквах, че предстои, не можеше да се свърши за една нощ; от друга страна, изглежда, беше необходимо мистър Вардън да бъде виждан жив и здрав в Ню Йорк до определения за заминаване ден. Освен това беше ясно, че Лоудър е искал да си осигури възможността да докаже, че някой си мистър Вардън е заминал благополучно от Ню Йорк, така както се е предвиждало и действително е пристигнал в Сидней.

Един мним мистър Вардън трябваше съответно да отпътува с документите и паспорта на Вардън, но с нова снимка, надлежно подпечатана с консулското клеймо, да изчезне мирно и тихо в Сидней и да се превърне отново в мистър Ерик Лоудър, пътуващ с напълно редовния си паспорт. Но при това положение очевидно беше необходимо на „Мистофилмс лимитед“ да се изпрати телеграма, за да чакат Вардън с по-късен параход. Прехвърлих тази част от работата си на моя камердинер Бънтър, който е изключително способен. Този доверен служител ходи цели три седмици по петите на Лоудър и най-сетне в деня преди Вардън да отпътува, телеграмата беше изпратена от един пощенски клон в Бродуей, където за щастие (провидението още веднъж) дават моливи с много твърд графит за попълване на бланките.

– Дявол да го вземе! – извика Вардън. – Сега си спомням, че като стигнах, ми казаха за някаква телеграма, но никога не съм я свързвал с Лоудър. Реших, че е някаква тъпотия, измислена от хората на „Уестърн електрик“.

– Тъй. И след като узнах това, забързах към дома на Лоудър с шперц в единия джоб и пистолет в другия. Взех Бънтър със себе си – той е много опитен и му наредих, ако не се върна след известно време, да извика полиция. Както виждате, всичко беше добре подсигурано.

Бънтър беше шофьорът, който ви чакаше, мистър Вардън, но вие станехте подозрителен – съвсем не ви упреквам за това, – така че единственото, което можахме да направим, беше да изпратим багажа ви на влака.

На отиване към дома на Лоудър срещнахме прислугата му, с кола на път за Ню Йорк, което показваше, че сме на вярна следа и освен това, че задачата ми ще бъде съвсем лека.

Чухте вече всичко за разговора ми с мистър Вардън. Не мисля, че бих могъл да добавя нещо към неговия разказ. След като изпратих и него, и вещите му, аз се отправих към ателието. То беше празно, така че отворих тайния вход и както очаквах, съзрях ивица светлина под вратата на работилницата в долния край на коридора.

– Значи Лоудър е бил там през цялото време, така ли?

– Разбира се. Стиснах здраво в ръка пистолета и внимателно отворих вратата. Лоудър беше застанал между ваната и електрическото табло и пранеше нещо много съсредоточено – толкова съсредоточено, че не усети влизането ми. Ръцете му бяха целите изцапани с графит от голямата купчина, разстлана на лист хартия върху пода, а той държеше дълга намотка от медна жица, свързана с трансформатора. Големият сандък беше отворен и всички куки над ваната бяха заети.

„Лоудър“ – извиках аз.

Той се обърна към мен с нечовешки израз на лицето.

„Уимзи! Какво, по дяволите, правите тук?“ „Дойдох да ви кажа, че знам по какъв начин птичката ще влезе в капана“ – и му показах, пистолета.

Той изкрещя, втурна се към таблото и изключи осветлението, така че да не мога да се прицеля. Чух го, че се хвърля към мен и след това в тъмното се разнесе трясък, плисък, а след това такъв вик, какъвто през живота си не съм чувал дори и през петте години война, а и не бих искал да чужа някога отново.

Слепешката загърсих електрическото табло. Разбира се, включих какво ли не, преди да налучкам ключа на осветлението, но най-после го открих – от прожектора над ваната плисна силен, ослепителен лъч.

Лоудър беше паднал във ваната и все още леко потреперваше. Сигурно знаете, че цианидът предизвиква почти най-бързата и болезнена смърт. Разбрах, че е мъртъв, преди да успея да направя каквото и да е – отровен, удавен и мъртъв. Жицата, в която се бе препънал, също бе паднала във ваната. Пипнах я, без да се замисля, и бях здравата зашеметен от удара на тока. Тогава разбрах, че съм пуснал шалтера, когато исках да включа осветлението. Погледнах отново във ваната. Падайки, Лоудър

се бе хванал за жицата. Намотките се извиваха около пръстите му и електрическият ток отлагаше равномерно тънък слой мед върху ръцете му, почернели от графита.

Все пак бях в състояние да разбера, че Лоудър с мъртъв и че ако всичко това излезе наяве, за мене щеше да стане много неприятно, след като бях стигнал дотам да го заплашвам с pistolет.

Претърсих наоколо, докато открия припой и поялник. После се качих горе и извиках Бънтър, който се беше върнал много бързо. Отидохме в пушалнята, запоихме ръката – доколкото ни беше по силите. След това занесохме обратно всичко в работилницата. Избърсахме отпечатъците от пръсти и заличихме следите от присъствието си. Оставихме електрическото табло и осветлението така, както си бяха преди, и по много заобиколен път се прибрахме в Ню Йорк. Единственото, което взехме със себе си, беше копието от консулския печат, което хвърлихме в реката.

Лоудър беше намерен от иконома си на следващата сутрин. Прочетохме във вестниците за това как бил паднал във ваната по време на някакви експерименти с галванопластика. Коментираше се ужасният факт, че ръцете на мъртвия били плътно покрити с мед. Не било възможно да я отстранят, без да се стига до неприятни крайности, затова го погребали така.

Това е всичко. Ако обичате, Армстронг, мога ли да си получа уискито със сода?

– Какво стана с канапето? – попита междуременно Смит Хартингтън.

– Купих го, когато се разпродаваха вещите на Лоудър – отговори Уимзи, – свързах се с един добър, стар католически свещеник, когото познавах, разказах му цялата история и той се закле да пази тайна. Той беше оправен човек, много свестен и разбран и така една вечер двамата с Бънтър закарахме кушетката с колата до неговата черква, на няколко километра извън града, и я погребяхме по християнски в края на гробището. Това беше най-доброто, което можехме да направим.

КРАЙ

© 1928 Дороти Сейърс
© 1984 Владимира Накова-Трачева, превод от английски

Dorothy L. Sayers
The Abominable History of the Man with the Copper Fingers, 1928

Сканиране, разпознаване и редакция: MesserSchmidt, 2007

Публикация:

ПОД ОБЩАТА РЕДАКЦИЯ НА БОГОМИЛ РАЙНОВ

Художествено оформление ВЕСЕЛИН ПАВЛОВ

Преведоха от английски:

ВИОЛИНА ХАДЖИДЕМИРЕВА ВЛАДИМИРА НАКОВА-ТРАЧЕВА
ИРИНА ГЕОРГИЕВА СТОЙНА СТАМЕНОВА

Дороти Сейърс
ЛОРД ПИТЪР ПРАВИ ОГЛЕД НА ТРУПА
Редактор София Василева
Художник Бисер Дамянов
Худ. редактор Веселин Христов
Технически редактор Васко Вергилов
Коректори Донка Симеонова
Жанета Желязкова
Английска, I издание ЕКП 07/9536611511/5637–298–84
Издателски № 2231
Формат 70x100/32
Печатни коли 23
Издателски коли 14,90
Условно издателски коли 15,98
Дадена за набор на 10.IV.1984 г.
Излязла от печат на 20. VIII. 1984 г.
Издателство „Христо Г. Данов“ – Пловдив
Печатница „Димитър Благоев“ – София
Цена 1,84 лв.

Dorothy L. Sayers
LORD PETER VIEWS THE BODY
First published in Great Britain by Gollancz, 1928
Reissued 1970 First NEL paperback edition January 1971
New edition February 1977 This new edition December 1979
© Виолина Хаджидемирева, Владимира Накова-Трачева, Ирина Георгиева, Стойна
Стаменова, преводачи, 1984 г, с/о Jusautor, Sofia
4–820

Съдържание:
Ужасяващата история за човека с медните пръсти
Забавният епизод с въпросната буквичка
Потресаващата случка с изненадата в торбата
Принципната саморазправа заради една карта
Непристойната мелодрама за ябълката на раздора

Драматичното произшествие с тичащите стъпки
Опиянителното изпитание на добрия вкус
Образователното приключение с главата на дракона
Риболовната комедия за един откраднат стомах
Неразрешената загадка за човека, който нямаше лице
Смелият подвиг в пещерата на Али Баба

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2745>]